

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési ár:
Egész évre 14 frt, fél évre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám.
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is.

II. év.

Budapest, 1898, hétfő, december 5-én.

335. szám.

Panama.

Ennek a szónak kiveszett már a valódi értelme. Mi nevet kellene adni annak a keskeny földszalagnak, amely a két Amerikát összeköti és a két nagy oceánt, az Atlanti tengert és a Csöndes oceánt elválasztja. Keskeny földnyelv a mappán, pedig a kereskedelemben két-három hónapnyi időt és ezer veszedelmet jelent. Ma még csak a Cap Hira körül lehet a Csöndes oceánról az Atlantira eljutni, vagy vissza, s ott száz meg száz eltemetett hajó roncsai hevernek szerte a tenger fenekén és már sok-sok milliójába került az emberiségnek, hogy a Panamát egy évtizeddel ezelőtt elpanamázták. A sok hajóroncs közt azon a veszedelmes vidéken ott van a Santa Margeritha is, amelyen Orih János kapitány konyhasót szállított, métermázsáját huszonhat krajczárért.

A Panama-szoros, jobban mondva a Panama-csatorna ma ismét aktuális lett. Mai táviratok jelentették, hogy Mac Kinley elnök a kolumbiai köztársaság elnökével egyetemben rendelkezett, hogy a csatorna-építést hat esztendőn belül be kell fejezni. Apró betűkkel hirdetik ezt a lapok, de ha nagygyal adnák, se nagyon olvasnák. Pedig nagyobb, ez a hír és nevezetesebb, mint volt Mac Kinleynek az a másik szenzációs távirata, amelylyel hadat üzent Spanyolországna.

A csatorna nem ugyanaz lesz, mint amelyet Lesseps Ferdinand akart építeni, s amely milliárdokat emésztett meg és az első nagy erkölcsi és anyagi csapás volt a háború után Franciaországra. Innen kapta a francia nemzet azt a veszedelmes, szinte kigyógyíthatatlan sárgalázt, amely azóta majdnem szaka-

datlanul emészti. Egyszer-máskor csökken ugyan, de pontosan vissza-visszatér, s most megint erősen rázza Franciaország testét. A tengereket összekötő hatalmas csatorna a Nicaragua-tavon megy keresztül, tehát sok mértfölddel magasabban északon épül, mint a hova a francziák tervezték és szinte négyszer olyan széles földrészt vág keresztül, mint a Lesseps csatornája. Mégis sok száz millióval olcsóbb, mert egy hatalmas folyót és óriás tavat vesz magába. Azonfelül amerikai földet érint csupán, s ha hat esztendő múlva készen lesz, teljesen tengerözvezte földde teszi a megmérhetetlen köztársaságot.

Igy persze a csatorna első sorban az Egyesült-Államoknak lesz óriási vívmánya, noha a tengerjáró népek mind kiszámíthatatlan hasznát látják. De mindenekfölött az Unió népei, s ha a Mac Kinley név örök időkre rá lesz vésvé a história tábláira, azt nem a világhíres bill teszi, nem is a győzedelmes háború és a területszaporítás, hanem az az elveszett és megsemmisült földdarab, amelynek a helyén a Nicaragua-csatorna lesz.

Nagy idő telik még bele. Bizonyosan több, mint tervezik. S amíg elkészül, nagyon, de nagyon sokszor halljuk még a Panama nevet, de talán mindig az újabb értelmében.

POLITIKAI HIREK.

A képviselőháznak délelőtt tíz órákor ülése lesz.

A polgári törvénykönyv. A polgári törvénykönyv szerkesztő-bizottsága Erdély Sándor igazságügyminiszter elnöklése alatt folytatta tanácskozásait. A családi hitbizományok reformjával foglalkozott ezúttal is.

Pipaütés.

Vonatindulás előtt legalább is egy jó órával utas emberek, asszonyok szállingóznak a falusi kis állomásra és azzal töltik a drága szép időt, hogy nézdegelik egymást fáradt, elgondolkodó pillantással. A férfiak szájából pipa lóg ki s habár rég kifogyott belőle a dohány, ráicsájják a szagos meggyfaszár leháncsolt végét csupa unaloműzésből. Az asszonyok a falmentén letapodott virágágy domborodásán ülnek hosszú sorban s pogácsát, pereczet, almát csemegéznek...

Hazaszállításra váró holmi van a hátuk mögött felhalmozva, ruhaféle, ujjas, lajbl, csizmák, vasédenyek s még egyéb telire való. Sokan vannak, annyira, hogy özvegy Dári Jánosné már csak a ház sarkán túl, a kijáró ajtó mellett kuporodott le.

Néhány korábban érkezett kényelmesebb helyhez jut a ház előtt magányosan álló ecetfa alatt, melynek vaskos törzsét kerek asztalka veszi körül. Ezeket a czélszerű kis asztalkákat az állomásfőnök urak faragják, kopácsolják össze, hogy nyári meleg esteiken körülüljék, borogassanak mellette s egyben szem előtt legyen a pálya is. Össze válván az idő, nem törődnek többé sem: árnyékkal, sem asztallal, mindkettőt élvezheti boldog-boldog-talan.

Az ebéd ideje tulajdonképen már eltelt, mert im az egy órán is túl vagyunk, de ma hátrább a gyomorral, mivel Dorogon országos

vásár vagyon. Nem lehet távol az állomástól, mert ide hallik a tinók bőgése, amint egyik átveszi meg tovább adja a másik siránkozását.

Öten-hatan körülállják az asztalt s csak amugy szabad-kézzel kiezibálnak az oda pakolt hideg sült közül ki egy ezobakot, ki egy lapoczká csontot s falatozás közben egyik is, másik is a kuthozlépked, hogy könnyebben lecsúsztassa a kövérebb falatot.

Valamelyik korosabb embernek eszébe jut hirtelen a régi jó világ, amikor még kulacsban állott az itóka, meg is szólal:

— Most vóna mán jó egy korty bor.
— Vagy egy krigli ser! — tőlitja a másik.

— Na, a se vóna utolsó.

Ezzel be van fejezve a kulacs-ügy, mert úgy sem érdemes erről hosszasan beszélni. Felrángatják a lánczra kötött vedret s aki nem röstelli, nekifekszik a friss víznek, a finnyásabbja meg körülönti a kalapja karimáját s onnan szürcsölgeti tele magát.

Az előre ugró tornác kereszterakott lécz-oldalához támaszkodva Miska cigány szívvel-lélekkel eregeti szelmezi pipájából a bodros-füstöt. Nincs muzsika a hóna alatt, mivel nem játékos-czigány ő. Benn lakik Dorogon az apjával, aki rég-ido óta lópatkoló, meg az öcsésével, Samuval, aki eladogatja a pléhi-tepsit, szeneslapátot, pogácsa-szaggatót, aminek mindnek Miska a nagymestere.

Ennélfogva nem is úgy ruházkodik, mint a muzsikások, hanem parasztosan, nadrág nél-

A szabadelvű párt értekezlete. Az országgyűlési szabadelvű párt kedden, e hónap 6-án esti hét órákor fontos értekezletet tart, melyre a párt minden tagjának megjelenését kéri.

Az oláhok kívánsága. Brediceanu Coriolan, a délmagyarországi tulzók ismeretes vezére, Krassó-Szörénymegye legutóbbi közgyűlésén a következő indítványt tette:

„Irjon fel a megye közgyűlése, de ne az országgyűléshez, hanem a felségéhez és kérje a felségét, hogy oszlassa fel az országgyűlést, bocsássa el a jelenlegi kormányt és az ország vezetését bizza oly derék és igaz hazafiakra, kik egyenlően tisztelni fogják a felsége mindenik szeretett népének jogait, oly férfiakra, kik a törvényeket tisztelik s a kik törvényeket fognak hozni a szabadválasztások és az összes alkotmányos szabadságok biztosítására.”

Szemben az országgyűlési ellenzékkel tehát Brediceanu nemcsak a kormány elbocsátását kéri, hanem egyuttal az országgyűlés feloszlását is, valószínűleg azért, hogy így az eddig passiv román nemzetiségi pártnak is alkalma legyen akcióba lépni.

Phantasmagóriák.

A „Szilágyi-ügy” ezimen a „Berliner Tageblatt” feltűnő cikket közöl meglehetősen óvatossággal, amennyiben „a k a l m i” levelezőjétől mondja származottnak, s ezt olyankor teszi a furfangos „Tageblatt”, amikor titkolózni akar.

A névtelen szerző, úgy látszik, hallott valamit harangozni, de azt is nagyon messziről és vagy két hét előtt; ma már egy szó se igaz ezekből a coulissa-leleplezésekből, a melyek ma, miután egy lap néhány sorban közölte a cikk tartalmát, keresetté tették a „Berliner Tageblattot.”

Reprodukáljuk egész terjedelmében a

kül, patkós csizma van a lábán, kopott szür lőg a vállán s darutollas a kalapja.

Miskától alig egy-két lépésre, ugyancsak a tornác oldalához dülve, bizonyos Portörő Bálint nevű javabeli legény tajtékipából füstöli a levegőt. Mind a ketten el vannak foglalta, mert a hányaszor kiveszi ez is, az is foga közül a csutorát, gyönyörűséggel forgatja meg maga előtt a pipáját. Ez így menne talán estig is, ha a cigánynak valami az eszébe nem jutna. Közelebb is mén Portörő Bálinthoz s hangosan köszön:

— Adjon Isten!

A legény csak a fejét bólintja rá.

Kis időre megakad a beszéd, mert a fogadj Isten csak amugy félvállról volt odalökve, ami nem jelenthet barátkozó kedvet. Miska megáll és gondolkodva forgatja jobbra-balra a pipáját. Azt akarná, hogy a legény észrevegye, de miután nem tapasztal érdeklődést, mégis csak megkezdi:

— Na, nem sajnálom az árát, szent Mária ugye! Takaros is, a tüzet is fainul tartja.

A legény rátekin a Miska pipájára és hallgatagon, távolról mustrálgatja. Közben a cigány tovább fűzi a szót:

— Hatvanöt erős krajczárt fizettem ki érte, de megéri, mert csinos öznyaka vagyon.

Nagyot szippant most a pipából és felvetvén a fejét, odahajítja a kemény-azavakat:

eziket, elrettentő tanulsággal, hogy a politikában való dilettantizmus milyen fura kombinációkba viszi be az embert az agyba felhajtott vér szüntelen működése folytán, fakasztván ott tarka-barka gondolatokat.

A cikk annyira képtelenség, hogy komoly argumentumokra nem lehet méltatni, csak mint curiosum érdemi meg a reprodukálást.

Ha nem csálnak az összes jelek, úgy csakhamar olyan áldozata lesz a magyar obstrukció haborgó tengerének, a melyre legkevésbé sem számított a kormánybuktatásra egyesült ellenzék. Szilágyi Dezső elnök, az egykori igazságügyminiszter, akinek fénykora Wekerle liberális egyházpolitikájának győzelmével esik egybe, államférfiai életpályájának forduló pontjához érkezett, amelynek reánézve végzetes következményei lehetnek. Szilágyi, mint a képviselőház elnöke, már régen kedvence az összes ellenzéki pártmunkásoknak. Kérésrel ezelőtt még a többség körében is nagy simpathiának örvendett. Végül azonban annyira elkényeztette az obstrukciót, hogy ez most majdnem istemiti őt és mint a jövőnek egyetlen alkalmas emberét dicsőíti. Ez a vastag barátság azonban valószínűleg bukását idézi elő. Szilágyi sorsa egybe van kötve az obstrukcióval, amelynek napjai meg vannak számlálva, mert további léte határozottan veszélyeztetné a magyar államot és a monarchiát. A legbeavatottabb körökben azt beszéltek, hogy nyilvános kétszínűsködésének mértéke betelt és a liberális párt, minthogy nem számít már rá, el fogja ejteni.

Ez által a modern Magyarország egyik legfényesebb karrierje fejeződik be. Szilágyiban a legnagyobb tehetség együtt van a legnagyobb hibákkal. Egyike a legiskolázottabb főeknek és népének legügyesebb szónoka. Souverain szellem és a liberális elvek védelmének imponáló rábeszélőképessége vezető szerepre predesztinálja. Heves természete azonban, a disciplinának kiáltó hiánya és csodálatos összeférhetlenség olyankor, amikor harmonikusan együtt kellene működnie, azokat a tulajdonságait, amelyek őt magasra emelnék, a mérlegben lenyomják. Így már 1890-ben, amikor először volt szó a közigazgatás államosításáról, nagyban hozzájárult a Tisza-kormány bukásához, amelynek maga is egy évig tagja volt; így két évvel később az egyházpolitikával adta meg a Szapáry-miniszteriumnak a kegyelemdíjazást, így bukatta meg 1894-

ben a Wekerle-kabinetet az által, hogy a korona és a kormány között levő bizonyos ellentéteket tudatosan kiélesített. Miután a liberális reformminiszterium, amelynek maradandó eredményei nagyrészt Szilágyi nevéhez fűződnek, megbukott, Wekerle utódja, báró Bánffy Dezső az elnöki székbe ültette. Eleinte ez szerencsés választásnak bizonyult. Szilágyit ezáltal elvonták a közvetlen aktivitástól és új állásában egyéniségének destruktív eleme sokáig nem jutott érvényre. Időnkint a liberális részről hozzája fűzött minden várakozásnak megfelelt és az államot és monarchiát fentartó többségnek, ugyancsak a parlamentarizmusnak jelentékeny szolgálatakat tett. Ekkor jöttek 1896-ban a Bánffy-féle választások, amelyeknek eredménye egy erős, háromnegyednyi többség lett. Ez az erősödése a Bánffy-kormányának, amelynek örökösül tartotta magát és amelynek életképességét sok másval együtt ő is kicsinyelte, már kezdettől fogva szálka volt a „ki nem nevezett miniszterelnök” szemében, amint már akkor az ellenzék nevezte. Ekkor kezdődött aknamunkája Bánffy ellen. Eleinte megelégedett azzal, hogy nyíltan kifejezést adott kárörömének, ha a baloldali akadályokat gördítette a kabinet elé. Így különösen a sajtószabadság kinyitása ellen irányzott 19. szakasz tárgyalásánál és még inkább, amikor az Ausztriával való gazdasági vonatkozások status quojának ideiglenes meghosszabbításáról volt szó, az ellenzék nem kételkedhetett, hogy Szilágyi befolyásos támogatójuk a kabinet ellen irányzott tendenciáikban. Mindkét esetben végre azzal tetszelgett magának, hogy azokat a nehézségeket, amelyeket maga is segített a többség elé gördíteni, az utolsó pillanatban „tapintatosan és ügyesen” elintézte, hogy mint mentő szerepelhesen a szükségben.

A mostani döntő küzdelemben is, amelyet az obstrukció vív meg, úgy látszik, hogy mint a szokásos deus ex machina fog szerepelni. El vannak rá készülve, hogy a parlamentarizmus védelmének igyekezzen fog gáncot vetni a Bánffy-kabinetnek. „Szigorú pártatlanság”-gal teszi ezt oly időben, amikor az ilyen engedékeny kétszínűség, egyenlő értékű a legkártekegyobb pártoskodással a rendbontók javára. Mostani eljárása által öntudatlanul is ama reakció segítőjéül alacsonyodik le, amely mindig zokon vette Magyarország parlamenti szabadságait és amelyet ép Szilágyi olyan eredményesen támadott meg. Az ő augusztus alatt a parlamenti állapot ma már a tarthatatlanságig rosszabbodott. Olyan céltudatos szellemről, amilyen ő, föl lehet

lenni, hogy éppen ezt akarta. Az obstrukciós párt simpathiájára támaszkodva azt vallja, hogy csak a korona segíthet a mai zűrzavaros állapotban. Természetes szelidsége és kedélyessége a parlamenti anarchistákkal szemben sokkal gyöngébbé tették az egykor hatalmas embert elnök-elődéinél. Soha olyan egyoldalúan és hanyagul nem tartották még be a házszabályokat, mint Szilágyi idejében.

E gyöngesége miatt vesztette el mértékadó helyen elnöki tekintélyét és ez a gyöngesége egyszerűen Bánffy erőssége is, mert a kormánypártot összetartásra buzdítja s a kabinetet megerősíti fölfelé. Ha Szilágyi már négy esztendővel ezelőtt, a koronával támadt konfliktusa idején, lehetetlenné nem tette volna magát a királynál, akkor mostani taktikájával diszkreditálta volna magát örökre. Egy olyan elnök, aki egy követ fúj a rábizott Házban levő pusztító elemekkel, ezzel a ténynyel magával hívja ki a korona itéletét és saját maga megsemmisítését. Ha az utolsó percében meg nem gondolja magát és jobb utra nem tér, megengedve a kormány többségének, hogy teljes alkotmányos befolyást gyakorolhasson a parlamentre, akkor már most utóleri a Nemezis. Minden czáfolat ellenére, mely a Szilágyi-krízis létezését tagadja, biztosra lehet venni, hogy máris történetek lépések eltávolítására nézve.

A politikai krízis tetőpontját érte el Magyarországon. A képviselőházi elnök elejtése semmivel sem könnyíti a kabinet helyzetét. A jóakarójától megfosztott ellenzék dühe még ádázabb lesz, de egyszerűen a kisebbség terrorizmusa is megszűnni kezd. Amint olyan ember ül az elnöki székben, akinek nem az az egyetlen célja, hogy a „speaker” és a „leader” együttműködését lehetlenné tegye, véget ér a kisebbség erőszakoskodása is.

A kabinet feje régen beláthatta már, hogy nagyot hibázott akkor, mikor olyan embert ültetett az elnöki székbe, aki nem a karrierjének befejezését látja abban a méltóságban, hanem csak ügyeskedésnek használja azt, amelyről a kormányelnök feje fölé nőhet, hogy a hatalmat kezébe kaparítsa és elvitázhatalan nagy erejével és tekintélyével mindazon dolgok megsemmisítésére használja föl, amiket a monarchia érdekében minden áron meg kell tartani. Ezt a hibáját akarja most Bánffy jóvátenni azzal, hogy Szilágyi megbuktatásával céltudatosan véget vet a parlamenti kavargásnak. A legközelebbi napok okvetlen meghozzák Szilágyi ügyében a döntést.

— Nem cserélném el a kendével!

Erre a legényt is elhagyja a némasága.

— Nem-é?

— Nem én a herkö páterjét! Mert a tajtpipa kényes jószág, akár csak az uri dáma, ha nagy füstöt érez, prüszköl tőle. Szíjjon csak kend egy igazándit, fogadom, hogy azon módon hólyagok pörssenek ki a nyaka hajlásán.

— Na, na! — mondja a legény kicsit sértett hangon.

— Ha meg bajszot kap, ránézni is csufság! — folytatja Miska a csipkedést. Majd átér a maga tulajdonára.

— Ez igen, e mán valódi massa. Ha leejtem is, odébb pattan, mint a gummilapta.

— Azt se hiszem, Miska — válaszol Portörő Bálint, de egyszerűen elfordul balra, mert hallja, hogy a kasszával préselik már a vasúti kártyákat.

Miután így vásár idején a jegy feletle kapós, várakozással jut ki-ki a magáéhoz. Az alatt a cigány az asztal felé közeledik, hogy pár szót váltson Gubó Márton gazdával is, aki egy veresnyelű hicska hegyével csipdesi a balkezében tartott tepertő bőrével a maradókat.

Régi ismerősök lévén, hamarosan megkezdődik a beszéd. Márton gazda kezdi:

— Hun az öcséd, Miska? Elkelné itt az asszonyok közt egy-két tepsi.

— Itt lesz az, gazduram, ha a szükség kívánja.

Kezet fognak s a cigány ujjent csak a pipáját magasztalja.

— Márton gazda! Ez ám az uri jószág!

— Honnan csóreszelted azt, hé?

— A hun vót, a többi közül. Most még egy nadrágot keritek, akkor osztán úgy látnak kendtek, mint egy nagyságos urat.

— Tudnék én egy neked való nadrágot, Miska! — mondja Gubó Márton tréfára hajolva.

— Merre, gazduram?

— A nagykaszánya udvarán osztogatják Debreczenben.

— Szük vóna az erre a lábszárra, veti ellen Miska, de odébb húzódik, mert nem ízlik neki a tréfa. Ehol, a sok asszony kapva kap a kötekedésen, nagyokat nevetnek. Dárinénak csak egy reng a kövér tokája a jóízű kaczagástól. (Válják egészségére.) Szerencsére éppen most tér vissza a tornác alul Portörő Bálint, kiváltotta a bilétát, ott virít egy zöld papiros a kalap pántlikájába dugva. Miska elébe siet s azzal szaporán kitálatja, ami a begyét nyomja:

— Bánja a lifcöz, cseréljünk!

A legény tagadólag rázza a fejét.

— Itt az új selmecezi, kend meg ide adja a tajtpipát, meg két hatost ráadásba.

Ezt már Portörő Bálint sem veszi tréfának, szól rá egy zokszót:

— Azér a rongy cserépir?

Miska se hall, se lát többé, kivágja a mellét, marokra szorítja a pipaszárat és ezen szavakkal hívja ki a legényt:

— Aki felszerelte azt a sápadt pófajú tajtékat, üssön hát kend velem pipát! Hadd lássuk, hol az igazság?

— Megbánnád, cigány.

— Vagy a ki mondja. Ide emberek, ezt gyertyázzák meg kendtek!

A kihívást Portörő Bálint elfogadja. A pipaméltóság van itt koczára vetve. Rácsatintja hirtelen a kupakot, feltaszítja a száron csüngő hosszú bojtot a szopóka felé, hogy ne lógjon a szem előtt semmi. Miska földre veti a szűrét, feljebb bilenti homlokáról a kalapot s azzal kiáll nagy-begyesen.

Bálint összegombolgtván a pruszlikját, szemben helyet keres magának.

A várakozó népség egy szálig ott hagyja pihenőhelyét és mosolyogva, kíváncsian csoportosul, kört képezve a két híres körül. Nekihevülve nézik hol Bálintot, hol Miskát.

Felemeli ez is, az is a pipáját, jól kinyújtva a karját s akkor egy szempillantásra, mintha diktálná valaki, mindenik kört kanyarít vele a levegőbe, hogy antul erősebb lendületet kapjon a karja. Ugy ütnek össze, mintha csak szekerczével dolgoznának. A másik pillanatban már összekocczan a két pipa, csörömpöl is valami, amint a földre hull, még az ablaküveghez is csapódik egy-egy könnyebb darabka belőle. Bizonyosan a rézkupak repült el olyan messzire.

KÜLFÖLD.

Jubileumi utóhangok. A császári jubileum megünnepléséről még most is jönnek tudósítások különböző helyekről. Prágából táviratozzák, hogy úgy ott, mint egész Csehországban számos ünnepély volt a felsége jubileuma alkalmából. Miklós montenegrói fejedelem pedig az ünnep alkalmából az osztrák-magyar képviselőt egész személyzetét az arany érdem-éremmel tüntette ki.

A cetinjei „Glas Crnagorca“ Ferenc József a felsége jubileumáról cikkben emlékezik meg, mely a következőket mondja: Súlyos napokban Montenegró nem egyszeri hálián érezte hatalmas szomszédja nagylelkű védelmének jótéteményeit. Különösen ama jóakaratot és rokonszenvet, amelyet Ferenc József császár és király a felsége a mi fejedelmünk és házának valamennyi tagja iránt mindenha tanusított, nem felejthetjük el soha. Boldogok azok a nemzetek, melyeket bölcs és nemeslelkű uralkodók kormányoznak, de ép oly szerencsések e nemzeteknek szomszédai is.

A Dreyfus-pör revíziója. Párisi telegramjaink a mai napon ezeket jelentik: Pascal Grousset szocialista képviselő interpellációt jelent be a hadügyminiszterium régi és jelenlegi tisztviselőinek egy royalista lappal való bűnös összeköttetéséről. Ez a szöveget hamisított levelek révén első sorban Vilmos császárt, továbbá több idegen hatalom nagyköveteit belevonta a Dreyfus-ügybe.

A „Grand Orient de France“ szabadkőműves-páholy termében a Dreyfus-ügy revíziója érdekében és Picquart üldözése ellen gyűlést tartottak, mely alkalommal valamennyi szónok, köztük Anatole France, Paul Reclus, Buisson és Reinach megtámadták a haditörvényszéket, amelynek eltörlését követelték és magasztalták Picquart-t, akit elítélhetnek ugyan, de büntetését nem fogja elszervedni, mert barátai magukra vállalják, hogy az igazságtalanságot megakadályozzák. A gyűlés végül b a m u l a t á t f e j e z t e k i P i c q u a r t i r á n t. A gyűlésen részt vett több ezer ember erre a „Libre Parole“ szerkesztősége elé vonult, ahol „Éljen Picquart!“ kiáltásokban törtek ki. A rendőrség szétszlatta a tüntetőket. Később ellentüntetések voltak, amelyeknél verekezés támadt Picquart hívei és az ellenpárt között.

A cigány markából csak az üres pipaszár lóg, épen csak a végén fityeg egy keskeny cserép-karika, amit a rézgyűrű a pipa nyakából rászorított.

Az emberek összébujnak, nevetnek, vihognak, csufolják a cigányt s rátapodnak a selmecci cserépdarabokra. De hirtelen jelzik a beszállást s az állomás udvarán kapkodás, lötés-futás, ijedt hangok kavarnak össze.

Rövid időn megtisztul a térség, hepakolnak, csak özvegy Dári Jánosné szaladgál még egyik fától a másikhoz, egyik ajtóból a másikba. Nem leli az új nadrágot, amit a nagy finnak vett tálire.

A cigány megfogja a futkosó síró-rívó asszonyt:

— Hát kend mit kutat olyan eszevesztetten?

— A nadrágot! A fu nadrágját!

— Hiszen bevitte már a kupéba Köblősné.

— Hová ült?

— Ahun látszik a nagy feje ni, pattanjon be kend izibe, mert rögvést lemarad.

Egy kocsira nagynehezen feltuszkolja özvegy Dári Jánosné súlyos termetét s berántja rá az ajtót. Azzal a vonat megindul, nagyot ránt a kocsikon s szép csöndesen gördülni kezd egyenes útján.

Miska az árva pipaszárral fenyegeti az ablakból visszabámulókat, mintha haragos volna a selmecci miatt, de nem kell a cigány-nak hinni, mert gonosz annak még a zuzája is. Mert bizony a Dári Jánosné nadrágja nem volt benn a kupében. Lovász János.

TÁVIRATOK.

Nagykövetség az olasz királynál.

Róma, december 4. Umberto király ma délután Pasette báró osztrák-magyar nagykövetet kihallgatáson fogadta.

A békeszerződés aláírása.

Madrid, december 4. A tegnap tartott minisztertanács a békeszerződéssel foglalkozott. Almodovar herceg külügyminiszter egy híriapíró előtt kijelentette, hogy a békeszerződést valószínűleg röviddel az amerikai kongresszus megnyitása után alá fogják írni.

Madrid, december 4. A cortex elé állítól a gyarmatügyi minisztérium megszüntetését célzó törvényjavaslatot fognak terjeszteni.

Miniszterválság Bulgáriában.

Szófia, december 4. A bolgár távirati ügynökség szerint híre jár, hogy Velicskov kereskedelemügyi miniszter beadta lemondását, amelyet el is fogadtak.

Kréta.

Páris, december 4. A Havas-ügynökségnek jelentik Kánaéból: A tengernagyok értesítést kaptak, hogy a sziget blokádját holnapról kezdve megszünik, de a fegyverek és lőszerke bevitelére Kréta ezután is tilos. A francia tengernagyi hajó más nemzetközi hadihajókkal Milóba megy, hogy onnan György görög herceget Szudába kísérje.

A japán országgyűlés megnyitása.

Yokohama, december 4. Az országgyűlést tegnap megnyitották. A császár gyöngékedése miatt nem jelent meg. A császári üzenet kiemeli a kellő intézkedések megtételének szükségességét arra nézve, hogy az új kereskedelmi szerződések életbe lépjenek és azt ajánlja, hogy tegyenek intézkedéseket az ország pénzügyeinek egészséges alapra való fektetése céljából.

Karlisták fészkelődése.

Madrid, december 4. A lapoknak jelentik Bilbaoból, hogy a mezőn egy földalatti üregben 396 darab fegyvert találtak, amelyeket a karlisták rejtettek oda. Ennek következtében több karlistát letartóztattak. — Valenciából érkezett táviratok jelentik, hogy a csapatok tegnap kezdték meg Castilia tartomány bejárását, ami elővigyázatból történik. — A „Correspondencia“ kijelenti, hogy a kormány a napfényre jutott üzemek kövekeztében újabb óvintézkedéseket tett.

Vérfürdő Algirban.

Algir, december 4. Ain-Sefraból érkezett távirat jelenti, hogy a marokkói határon a beni-Guilek és a beni-djidek ellenséges törzsei között harcra került a dolog, mely alkalommal az utóbbi törzs teljesen elpusztult. Háromszáz ember életét vesztette, az asszonyokat és agastyánokat lekaszabolták, míg a leányokat és gyermekeket fogságba hurcolták.

A pestis.

Páris, december 4. A gyarmatügyi miniszter megbízásából jövő szombaton 10 orvos és nagybőrszámú betegápoló indul nagymennyiségű pestis-szerűmmal Tamatavébe.

Decemberelsojén-uj előfizetés nyitottunk lapunkra:

Előfizetési árak:

1 hónapra	1 frt 20 kr.
3 „	3 „ 50 „
6 „	7 „ — „
1 évre	14 „ — „

Kérjük azokat a vidéki előfizetőinket, kiknek előfizetése november végével lejárt, hogy a megújításról idejekorán gondoskodni sziveskedjenek, nehogy a lap pontos szétküldése fennakadjon.

Most belépő előfizetőinknek is díjtalanul küldjük meg karácsonykor a

KATÁNGHY-NAPTÁRT,

mely gazdag tartalmával és művészi kiállításával értékes meglepetésként fog szolgálni.

Ujonan belépő előfizetőinknek kívánatra ingyen és bérmentve küldjük meg most folyó nagyhatalásu

Szerelmem nélkül

czimű regényünk eddig megjelent folytatásait.

Mutatványszámokat készségesen küldünk mindazoknak, kik ez iránt hozzánk fordulnak.

Egyben értesítjük a tisztelt hölgyközönséget, hogy az „Országos Hírlap“-nak ezentúl divatlapja is lesz, mely

„FRANCZIA DIVATLAP“

czimen jelenik meg havonként kétszer.

Szolgálatot vélnék tenni lapunk hölgyközönségének azzal, hogy az elképzelhető legolcsóbb áron olyan divatújság megszerzését tesszük nekik lehetővé, amely minden magyar nyelven eddigelé megjelent hasonló lapot felülmul. A „Franczia Divatlap“ a női- és gyermekdivat minden ágazatát a legkisebb részletleg menő gondossággal öleli fel és a legpompásabb, Párisban készült színes képekben mutatja be mindazt, amit a jó ízlés és elegancia a divat terén produkál. A „Franczia Divatlap“-hoz minden hónapban egy eredeti nagyságu, legutolsó divatu szabásmintát csatolunk, ami olyan újítás, mely kétségtelenül a hölgyközönség legnagyobb meglegedésével fog találkozni, mert ez által hölgyeinket esetleg nagy gondtól és munkától kíméljük meg.

A „Franczia Divatlap“-ot Wohl Janka kedvelt írónk szerkeszti, nagy gondot helyezve a szépirodalmi részre is.

A „Franczia Divatlap“ előfizetési ára kizárólag az „Országos Hírlap“ előfizetőinek

Egy évre	3 forint,
Fél évre	1 frt 50 kr.,
Negyed évre	75 kr.

Mutatványszámokat újévig ingyen küldünk mindenkinek, aki az 1899. január 1-től számítandó előfizetési díjat már most küldi be hozzánk.

A kiadóhivatal.

HIREK.

Lapunk mai száma 8 oldal.

— A király Schönbrunnban. A király ma este hat óra negyven perczkor Wallseeből Penzingbe érkezett, ahonnan egyenesen Schönbrunnba hajtatott.

— A württembergi herceg Bécsben. A Brecht württembergi herceg és neje, Margit-Zsófia hercegnő, kedden Bécsbe jönnek, ahol a felsége vendégei lesznek a Hotburgban. A herceg ez alkalommal meg fogja köszönni a felségének, hogy a hetvenharmadik gyalogezeredet neki adományozta.

— Ujságírók lakomája. A Budapesti Ujságírók Egyesülete a téli saisonban kéthetenként társas összejöveteleket szokott rendezni, amelyen az ujságírók csak a maguk fajtájával kedélyeskednek. A mostani idényben ma este volt az első társasvacsora a kör helyiségében. Jelenvoltak: Mikszáth Kálmán, Szabó Endre, dr. Batterszék Lajos, Cziklay Lajos, Szatmári Mór, Zempléni P. Gyula, Áldor Ármán, dr. Sziklay János, Révai Mór, Pichler Győző, Kálnoki Izidor, dr. Baán Zsigmond, Neszmélyi Arthur, Thury Zoltán, Kabos Ede, Hollósy Géza, Erdélyi Zoltán, Luby Sándor, Jancsó Dezső, Szöllösy Zsigmond, Rudas Izsó, Gara József, dr. Zelliger Vilmos, Lakatos Sándor, Szász József és számosan mások.

Cziklay Lajos szólalt fel először, aki az egyesület elnökeit illeti, azután pedig egy fiatal kollégára emeli poharát, aki a közkatonák táborából utnak indulva, egyszerre egymaga vette be a dicsőség várát. Thury Zoltánt, a „Katonák“ szerzőjét köszönti. Zajos éljenzés követte a szép szavakat. Utána dr. Baán Zsigmond szólalt fel és Cziklay Lajosra ültette poharát, aki kettős állásában — mint a klub gazdája és a segélyegyesület alelnöke fáradhatatlanul, csüggedés nélkül buzgólkodik az ujságírók érdekében s akik épen ezért minden alkalommal szívvél-lélekkel éltetik őt.

Szatmári Mór Singer Zsigmondot illeti, mint aki az ujságírók sorjátéka rendezésével szintén sokat tett kollégái érdekében. Cziklay szólalt fel ismét, azt fejtve ki, hogy ha azokról szólnak,

akik az újságírók javát a szívünkön hordják, akkor Szatmári Mór főtitkár nevét sem szabad említettlenül hagyni.

Mikszáth Kálmán állt fel ezután: „Nem akartam felszólalni — ugymond — mert, amint önök jól tudják, én nem szeretem a toasztokat. Nem szeretem tudniillik azokat, amelyeket nekem kell mondanom. Hanem itt most ex-lex-állapotok uralkodnak. Én, a tapintatos levegőjében élő ember, jól észrevettem azt, hogy egy kis keserűség uralkodik köztünk, hogy nem mindennap telik meg zsufolásig a kör helyisége. Hát tisztelt barátaim, én azt tartom, hogy az elégedetlenség eme pörsenésai hozzátartoznak a mi jó egészségünkhez. A múlt időben azon panaszkodtunk, hogy nincsen az egyesületnek elég pénze. Most, hogy az már van, utána kellett nézni egy kis más elégedetlenségnek. Ez az oka, hogy most olyan dolog miatt panaszkodunk, amit magunk akartunk. Vajjon alapszabályaink megalkotásánál nem arra törekedtünk-e, hogy a hivatottakon kívül ide ugyan egy lélek be ne tegye a lábát? Hogy magunk legyünk. Épen úgy teszünk most, mint a vendég, aki szeparéba megy ebédelni és akkor reáformád a pinczérre, hogy nem tud enni, mert nincsen társasága.

Tisztelt barátaim, akik ide járnak és együtt vagyunk, ismerjük egymást, szeretjük egymást. Mi kell ennél több a világon? Az Isten éltesse mindnyájunkat!”

Zajos taps és éljenzés követte Mikszáth szavait.

Zempléni P. Gyula Révai Mórét elíteli, aki ha nem is az újságírók, hanem az újságírók és írók műveinek kiadása révén szorosán hozzánk tartozik. Véget ért ekkorra a vacsora, amelyet a Drechsler Béla kitűnő konyhájából szervizáltak s Erdélyi Dezső zenekonzervatóriumi igazgató a czimbalomhoz ült s művészi játékával gyönyörködtette a társaságot. Föl is köszöntették érte s azonnal még csak Pichler Győző elítelte Mikszáthot. A társaság éjfél után is együtt volt még.

— Serák Károly jubilált. Serák Károly, az állatkerti derék igazgatója ma jubilált. Most töltötte be állatkerti igazgatói működésének huszonötödik esztendejét. Az ünnepség közgyűléssel kezdődött, amelyen Bedő Albert nyugalmazott államtitkár, Székely Ferencz és Vaszilievics Vazul kúriai bírák, Endrődi Sándor, a poéta, dr. Schwarzer Ottó s még számosan jelentek meg. A közgyűlést banket követte, amelyen igen jól elmulattak a vendégek késő éjjelig.

— Gyémánt-mise. Csajághy Károly pécsi egyházmegyei nyugalmazott esperes tegnap mondotta gyémánt misejét a ferenczvárosi plébániatemplomban, Krizsán Mihály pápai kamarás, Troll Ferencz czimzetes püspök, Kurz Vilmos plébános és dr. Kiss János egyetemi tanár, pápai kamarás, segédkeztek.

— A brassói magyarság gyűlése. Brassóban a magyar választópolgárok tegnap délelőtt dr. Vajna Gábor ügyvéd elnöklése alatt népes közgyűlést tartottak, amelynek tárgya volt az ezeltől hat évvel választott intéző bizottság beszámolója, az irányelvek módosítása, az üresedésben lévő elnöki állás betöltése és új tagok választása. A közgyűlés tudomásul vette az intéző bizottság beszámolóját s a bizottságnak köszönetet és bizalmat szavazott elfogadta az irányelvekre vonatkozó előterjesztést és egyhangúlag megválasztotta elnöké Moor Gyula főesperest s alelnöké Lázár Gerő nagykereskedőt. Az irányelvek harmadik pontjában kimondották, hogy a brassói magyarság politikai tekintetben a szabadelvű kormánypartot támogatja.

— Tüntetés Eperjesen. Eperjesről írja tudósítónk: „Kinos izgatottság tartja fogva városunkat egy incidens miatt, mely az itteni helyőrség és a polgáremberek közt fennálló békés egyetértést megzavarta. Midőn ugyanis december 2-án a katonai zenekar a tisztek kíséretében a kollegiumi épület előtt elvonult, a joghallgatók egy osztályteremben, melynek ablakai az utcára nyílnak, élénkeltek s Kossuth-nótát és még több hazafias dalt. A társaságnak s a megtörténtekről jelentést tett

a főispánnak, kinek intézkedésére dr. Horváth Ödön, jogakadémiai dékán felhozta az ügyet a joghallgatók egyletének még aznap este tartott gyűlésén. A tapintatos és hallgatói által kedvelt dékának sikerült is egy nyilatkozatot elfogadtatni, mely szerint a jogászoknak nem volt szándékuk tüntetni és mélyen sajnálják, hogy élénkelésüket annak tekintették. De a tisztikar ezzel az elégtétellel meg nem elégedett, hanem fenyegetőzni kezdett, hogy a Széchenyi-körből — melynek titkára a dékán és elnöke Szinyei-Merse István főispán — valamennyien kilépnek és a 67. gyalogezred zenekarának a Széchenyi-kör zeneestélyein való közreműködést megtillják. A főispán sietett sajnálatát kifejezni Ivinger tábornok előtt a történetek fölött és mindent elkövet, hogy a békét helyreállítsa.

— Malál a vadászaton. Aranyos-Maróthról táviratozza tudósítónk: Dr. Bethlenfalvy Györgyöt, az aranyos-maróthi királyi törvényszék elnökét tegnap vadászati közben agyszélhűdés érte, s mire e sorok napvilágot látnak, valószínűleg már meg is halt. A népszerű elnök rendes társaságával részt vett a németi körvadászaton s ott egy gyönyörű vadkant terített le. Épen áldozata fölé hajolva érte a szélhűdés. Ott találták meg a hajtók a vadászati és vadat. Városunkban óriási a részvétel, mert a szerencsétlenül járt elnök nagy népszerűségnek örvendett.

— A Rakovszky-Krecsányi-ügy. A Rakovszky képviselő és Krecsányi rendőrkapitány ismert affairejéről a rendőri sajtóiroda ma a következő közleményt adta ki:

A rendőrség a Rakovszky-ügyben a vizsgálatot folytatta és mai napon tanúkkal kétségtelenül megállapította, hogy Rakovszky István képviselő a Krecsányi kapitánnyal november 22-én törölt összeütést megelőzően már a képviselőházban volt, onnan jött ki és ment az utcai tüntetés színhelyére, a Múzeum-körut sarkára, ahol azután Krecsányival a már ismertett jelenet lejátszódott. Ez is bizonyítja azt, hogy Krecsányinak nem állhatott szándékában Rakovszkyt képviselői kötelességeinek teljesítésében korlátozni. Egyes lapoknak oly irányu támadásaira, hogy a rendőrségnek nincs joga a képviselőházban folyó tárgyalás tárgyát képező ügyre nézve nyilatkozni, a rendőri sajtóiroda megjegyzi, hogy önmagát a nyilvánosság előtt védenie mindenkinek joga van.

A rendőrségnek tegnap nyilatkozata helyénvaló volt. Szükséges is volt. De a mai már talán fölösleges. Miért akar a rendőrség mindenáron a sajtóval polemizálni, mikor a tollforgatás nem mestersége, s akárhogy próbálkozik is vele, mindenképen a rövidebbet húzza. A sok nyilatkozásból az lyukad ki, hogy könnyen elszólja magát, amint azt ma is teszi. Mert mit jelentsen az ilyen tétel: „ez is bizonyítja, hogy Krecsányinak nem állhatott szándékában Rakovszkyt képviselői kötelességeinek teljesítésében korlátozni . . .” Hisz a tegnapi nyilatkozat szerint azt se tudta, hogy képviselő!

A rendőri sajtóiroda tehát ne jegyezzen meg semmit. Ha már mindenáron akar valamit megjegyezni, akkor jegyezze meg magának, hogy egy dologban elég egyszer nyilatkozni.

— Zabazom-kura. Orosházáról írja tudósítónk ezt a hihetetlenül hangzó hírt: Nagyon súlyos tifuszbetegségbe esett R. J. orosházi fiatal kesekedő. A nagybeteghez hívtak először egy orvost, azután már kettőt, végre harmat, de a betegség csak nem akart jobbra fordulni. Végre abban állapotok meg az orvosok, hogy „itt csak a természet segíthet.” Ez a kétségbeejtő kijelentés nagy bánatba döntötte a fiatal ember hozzátartozóit. A határtalan aggodalom közepette azonban egy mentő gondolata támadt a beteg fiúérének és egy közelálló rokonának, egy fiatal szabafestőnek. A két ifjú ugyanis szabad óráiban ezüstforint-táncolatással és szellemidézéssel is foglalkozott. Nyomban hozzáfogtak a kísérlethez. A remegő asztalkán az ezüstforint azt az utasítást adta, hogy egyék meg a beteg első nap két zabszemet, második nap négyet, s így tovább: naponként kettővel többet egész tizenhatig; s a beteg ettől minden bizonynyal megfog gyógyulni. Ezt az utasítást adta a megidézett

szellem, meg azt is, hogy erről a kezelő orvosoknak, kik ebben úgy sem hinnének, egy árva szót sem kell említeni. A szegény beteget azután etették előírás szerint zabbal. És csodák csodája: R. J. a tifusból csakugyan kigyógyult olyannyira, hogy pár nap alatt már rendes foglalkozása után láthatott.

— Merénylet egy bíró ellen. Csik-Csatoszeg csikmegyei községből jelenti levelezőnk, hogy ott tegnap este kevéssel tíz óra után véres merényletet követtek el Erős Antal községi bíró ellen. A bíró, aki több mint husz év óta áll a falu élén, épen le akart feküdni, mikor az ablaka alatt a szabadban két lövés dördült el egymásután s az ablaktábla csörömpölve hullt ki a rájárából. Az egyik lövés nem talált, de a másik a czombján érte a bírót. A golyó átfurta a bíró lábát s a falban állott meg. A merénylet nyomozzák. Az eset nagy részvétet és megbotránkozást okozott az egész környéken.

— Ismeretterjesztő előadás. A Nemzeti Múzeumban ma délután folytatta dr. Posta Béla a Múzeum őskori gyűjteményeiről megkezdett fölvételeit. Az előadást többnyire hölgyek hallgatták, ami nem egészen érthető körülmény.

— Idyl az örültek házában. Gyulai tudósítónk megható esetről ad hírt: Az itteni vármegyei kórház elmebeteg-osztályában régóta ápolják Gy. G.-t, egy intelligens fiatal embert. A betegnek napokig tisztá öntudata van, de aztán dühöngő rohamok fogják el. Rendes sétái alatt megismerkedett Sch. A. divatárusláncyával, ki egyik beteg rokonát szokta meglátogatni. Az ifjú leány, néhány beszélgetés után szerelemre gyuladt a fiatal ember iránt. Mikor aztán napok mulva megtudta, hogy szerelmese gyógyíthatatlan elmebeteg, — ő is buskomor lett.

— Malál a börtönben. Eperjesi tudósítónk írja: Nagy szenzációt kellett tavaly az egész vidéken az a gyilkosság, melyet Stern Fülöp, egy Amerikajárt fiatal ember követett el az Eperjeshez közel levő Soóváron. Stern szerelmes volt Ungár, soóvári koresmáros tizenhat éves leányába. A szülők ellenezték a fiatalok érintkezését, ami annyira elkeverítette a szerelmes fiatal embert, hogy a szép kis leányt meggyilkolta. Az eperjesi törvényszék annak idején tíz évi fegyházra ítélte a gyilkost, amit a kassai ítélőtábla két évvel megtoldott. Stern Illavára vitték, ahol nemsokára megőrült, s a napokban végre meg is halt.

— Elfogott kasszabetőrök. A rendőrség ma letartóztatott két fiatal embert, Stanescu Emil és Györgyöt, mikor a nyugoti pátyaudvarból el akartak utazni. Viselkedésük gyanusnak tűnt fel az ott levő rendőrfelügyelőnek, megmozgatta holmijukat s abban egy toledői tört, angol boxert, egy élesre fent kést, különböző betörő eszközöket és sok levalbelyeget talált. A főkapitányságra vitték őket, ahol épen akkor járt valaki a kőmives-szakegyesület részéről és elpanaszolta, hogy az éjjel feltörték üzleti helyiségükben a kasszát, amelyben harminczkétezer forint áru értékpapír volt. Azonkívül felfeszítették az íróasztalok fiókjait és azokból sok postabélyeget elloptak.

Ezek az adatok feltétlenül arra engedték következtetni a rendőrséget, hogy a nyugoti pátyaudvarból előlított két fiatal ember, névszerint Stanescu Emil és György, azonos ezekkel a betörőkkel. Mindjárt vallatásra fogták őket és csakhamar be is ismerték az éjjeli betörést, ellenben tagadják, hogy a kasszából valamit elvittek volna. A rendőrség folytatja a vizsgálatot.

— Panama Gyöngyösn. Hevesvármegye alispánja egy tegnap kiadott határozatával Nékám Ede Gyöngyös város főkapitányát, Téth József alkaptányt és dr. Schönfeld Lipót városi főorvost állásuktól felfüggesztette és ellenük a fegyelmi eljárást megindította. Ray Gyula rendőrbiztos és öt rendőr ellen szintén fegyelmi eljárást indított. A Kemény János városi tanácsos és Balogh Gyula polgármester ellen már régebben folyamatba tett fegyelmi vizsgálatra tegnap érkezett le a belügyminiszter határozata, mely Kemény Jánost hivatalvesztésre, Balogh Gyulát pedig ötszáz forint pénzbüntetésre tette. E súlyos büntetésekre az adott okot, hogy a

most már felfüggesztett hivatalos kar majdnem minden tagja a legnagyobb mértékben visszaélt hivatalos állásával. Sokakat jogtalanul büntettek, zsaroltak mindenkit, akit csak lehetett és meghagyták magukat mindenkitől vesztegettetni, aki csak akarta. Gyöngyös város közönsége most várja a vizsgálóknak érélyes folytatását.

— Rablóvilág a Szerémségben. Rama, szerémségi városban — mint tudósítónk táviratozza — hét rabló betörte az adóhivatal falát, azután a Wertheim-szekrény kilyukasztásához fogott. Néhány rendőr észrevette őket és rajtuk ütött. Heves küzdelem fejlődött ki a rendőrök és betörők közt. A küzdelemben két rabló megöltetett, három súlyosan megsebesült, kettő pedig elmenekült. Az eset természetesen nagy izgatottságot keltett az egész környéken.

— Valódi Jaeger tanár-féle normál-alkórikákat (Benger gyártmánya), kötött és szövött gyapjúrukat ajánl *Heyek Adolf*, Szerita-tér „a vadászhoz”.

Napirend.

Naplár: Hétfő, december 5. — Római katolikus: Szabbas ap. — Protestáns: Szabbas. — Görög-orosz (november 23.) Ámpfilok. — Zsidó: Kislev 21. — Nap kel: reggel 7 óra 17 perczkor, nyugszik: délután 3 óra 52 perczkor. — Hold kel: este 11 óra 55 perczkor, nyugszik: délelőtt 11 óra 25 perczkor.

A kereskedelemügyi miniszter fogad délután 4—5-ig.

A pénzügyminiszter fogad délután 4 órától kezdve.

A horvát miniszter fogad délelőtt 8—10 óráig. A főváros magánépítési bizottságának ülése d. u. 5 órakor az úrvárosházán.

Nemzeti múzeum: Természettár, nyitva délelőtt 9—1-ig. Többi tárai, köztük a néprajzi osztály is (csillag-utca 15. sz.) 50 krajczár belépődíj mellett tekinthetők meg.

Egyetemi könyvtár zárva.

Akadémiai könyvtár nyitva 3—8 óráig.

Muzeumi könyvtár nyitva 9—1 óráig.

Az egyetemi fűvészkert (Üllői-út) nyitva reggel 8-tól este 5-ig.

Deák-mauzóleum a kerepesi-úti temetőben nyitva este 5 óráig.

Az új országház kupolacsarnoka megtekinthető 10—1-ig 50 krajczár belépő díj mellett.

Az iparművészeti társulat általános közgyűlése nyitva 9—1-ig.

Természettár gyűjtemények múzeuma nyitva 10—12-ig. (Múzeum-körút 4.)

Rovargyűjtemény a nemzeti múzeumban nyitva 9—1-ig.

A „Hódoló díszfelvonulás”, Eisenhat Ferencz óriási körképe Városliget, Andrassy-út végén, látható reggel 9-től este 1/2 6 óráig. Belépő díj 50 kr. Gyermekjegy 30 krajczár.

Igy beszél egy ur!

(Büntetőjársárhárósi tárgyalás.)

— Önnek, tisztelt bíró ur, aki hivatalból is diszkrét, megvallhatom, hogy gyűlölöm a hangversenyeket, meg a színházakat. Azért mondom ezt titok pecsétje alatt, mert a koncert- és színházmokság már a legalsóbb néposztályokat is inficizálta s aki nem hódol neki, azt kiküldik műveletlennek. Szóval, nem szeretem sem a koncerteket, sem a színházakat. Jöhet ide Rossini, Salvi, Zaccani vagy Mascagni, mutogassák a Bibliás embert, a Bibliás asszonyt, Jáfetet valamennyi feleségével és a molnárt a gyermekeivel — oda se neki! Inkább holmi csömöri-úti ködfátyolképes kávéházba megyek. Oda elvihetem a kutyámat is.

— A dologra, a dologra! — sürgeti a bíró.

— Kérem. Hát tetszik tudni, bíró ur, egyszer épen pipafüstbe merülve és kényelembe helyezkedve ülök egyik szobámban. (Mert több is van, kérem.) Valaki kopogott az ajtón.

— Tessék! — szölok mérsékelt udvarias-sággal. Az ajtó kinyílik és belép Árkai Mór.

— Nagyságos ur — szólott alázatos üdvözlés után — a humanizmus nevében jövök ide. Nagy kérésem volna.

— Beszéljen! — mondtam nyájasabban, mert leereszkedő modoru vagyok, s különösen ha jótékonyaságról van szó, igen ellágyulok.

— Arról van szó, nagyságos ur, hogy a Magyar Asztaltársaságok Jótékonyasági Osztályának elnöksége arra kéri a társaság alapító tagjai sorába belépni.

— Nagyon sajnálom, feletem, de ezt nem tehetem. Belefáradtam már az alapításba. Tudja, kedves barátom, én alapítottam egy üzletet, az fölvirágozott, alapítottam családot, az is fölvirágozott. Többet nem kérek az alapítás dícsőrségeiből.

— De térjen már a dologra! sürgette ismét a bíró.

— No jó. Hát ezután így szólt Árkai: — Hát ha alapító tag nem is akar lenni, legyen legalább jegyeket a 26-iki koncertre.

— Brrr! — mondtam összerázkódva. Jegyeket? Soha! Itt van tíz forint, vigye, de én el nem megyek oda!

— A tíz forintot hálással köszönöm, a társaság azonban örök hálával tartoznék nagyságodnak, ha személyes megjelenésével az ünnepély fényét emelni kegyeskednék.

— Csakugyan? kérdeztem. Jólesett hiuságnak ez a meghívás.

— Igen, még pedig nagy mértékben.

— Hm. Majd gondolkodom.

Ezután rövid cserélt tartottam még, aztán elbocsátottam Árkait. Egy álló hétig folyton töprengtem, elmenjek-e arra a koncertre? A hiuság és a zeneiszony örüleles tusát vívtak hennem és sajnos, a hiuság győzött. Elmentem. Tisztelt bíró ur! Én segitettem Boszniát okkupálni, láttam az ablakomból a Kossuth-tüntetések, a véderő-hüccszeket, a legutóbbi műegyetemi ostromot s még sok más véres ütközetet, de olyan hörgést és jajveszékést, amelyet néhány éneklő fiatal ur és kisasszony azon a koncerten elkövetett, olyant nem hallottam még soha! Szabadulásról pedig szó sem lehetett, ugy körülvettek, különösen a nagyobb táfogatú asszonyok.

— Hát a kedves feleségét mért nem hozta el? — kérdezték valamennyien.

— Sokkal jobban szeretem, feletem szintén és rettentő haragom kitörni készült már. Mit csürjem-csavarjam a dolgot, bizony megfontolt szándékom volt, hogy Árkai Mórt, aki ilyen kellemtelen helyzetbe hozott, fölképelem. És szándékomat végre is hajtottam. Mikor ő kiment a folyosóra, én utána — a többit már tudja a bíró ur.

— Még most is fáj, hacsak eszembe jut, nyögött a panaszos.

— Minek ártja bele magát ilyen dolgokba? Mi köze magának a más bajához? Különben azt hiszem, az az egész jótékony cél csak szédélés.

— Hallja, bíró ur, most is sérteget!

— Megilltom az alperesnek, hogy a panaszoszt sérttesse!

— Hát jól van. Beismerem, hogy a céljuk jótékony volt, de az eszközük bizony nem volt az! Különben belátom, hogy hibáztam, de mehetségem az, hogy a koncerten való megjelenésem a panaszos büne.

— Hajlandó tehát bocsánatot kérni?

— Igen. Ezennel tisztelettel bocsánatot kérek.

— És én megbocsájtok, feletem némi féltékeny a panaszos.

— Helyes! szólt a bíró. Így beszél egy ur!

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* Nemzeti színház. Ibsen „John Gabriel Borkmann” című négyfelvonásos színműve pénteken, e hónap 9-én kerül először színre a következő szereposztással: Borkmann—Szaosvay, Gunhilde—Helvey, Ella—Jászay Mari, Erhard—Dezso, Foldal—Gabányi, Wiltonné—Paulayné, Frida—Vizvári Mariska. Még e hónap végén felelevenítik Toldy István „Kornélia” című színművét, melyet 1874-ben adtak először. A czimszerepet P. Márkus Emília fogja játszani.

* Operaház. Mozart halálának évfordulója alkalmából ma este a „Varázsfuvola” került színre nem egészen kegyeleles előadásban. Főként az Éj királyneje hangjai botorkáltak erősen a sötétben, mint Cyrano de Bergerac mondja saját hangjáról a Rostand darabjában. A közönség mindazáltal érdeklődött Mozart remekműve iránt és a ház képe sokkal barátságosabb volt, mint más estékén, amikor a „Varázsfuvola” színre került.

* Az új nemzedék. Az országos színművészeti akadémia növendékei ma este a „Frou-frou”-t adták elő a Várszínházban. Az iskola színvonala ezáltal sem tűnt fel előnyösebb azinben, mint mult alkalommal. Immár sürgős szüksége jelentkezik a színi akadémia reformjának, mert ma ez az intézet, nagyképű tanterve és „jónavú” tantervi mellett is, illuzóriusan működik. Azok közül a növendékek közül, amelyeket ma este láttunk, Sebestyén, Gézának, Batori Gizellának és Czikle Valériának érdemes ügyelniük arra, hogy az iskol a jövőben mentől kevesebbet rontson rajtuk.

Nikó Lina jubileuma.

Annak a fényes művészgárdának, amelyet még csak néhány év előtt ugyszólván a semmiből toborzott össze a Vigszínház igazgatósága és amely ma az egész magyar színművészetben vezet, egyik oszlopos tagja Nikó Lina, aki ma este ünnepelte harminczéves színészjubiläumát.

Egy emberöltő mult el azóta, hogy először a színpadra lépett és mint operette-énekesnő aratott diadalokat. Ma, harmincz év multán, ő a magyar színpad első komikája.

Művészetének egyik legjellemzőbb tulajdonsága a finomság, a diszkréczió. Ellenszenves, házsártos anya vagy anyösszerpeiben is érvényre tudja juttatni az idősebb kor kedélyességét és szívből megnevettet humorával, anélkül, hogy szerepéből karrikatura váljon. Játéka mindig egy teljes, élethű karaktert mutat pointeozása és szellemes, a pikantériája sohasem bántó. És e kitűnő művésznő egyuttal jóságos asszony is, akinek harminczéves színészpályája nem csupa babér volt, nem csupa gyönyör. Annál lelkesebben ünnepelték ma, pályájának diadalmas tetőpontján művésztársai és a közönség egyaránt.

A nézőteret még az előadás kezdete előtt zsufolásig megtöltötte a közönség, amelynek sorai-ban feltűnő nagy számmal voltak képviselve a többi színházak tagjai is. Gróf Keglevich István intendáns egy elsőemeleti páholyban ült Jászai Marival és a Vizváriakkal, míg Porzsolt Kálmán, a Népszínház direktora, az igazgatóság páholyában foglalt helyet. A Magyar Színházat Beöthy László képviselte. Az előadás a „Kaland”-dal, Szécsi Ferencz és Makai Emil e bájos költői dramolettejével kezdődött, amelynek „néni”-je Nikó Lina egyik legjobb szerepe. Amikor a zenétől, bortól és örömtől mámorosan a színpadra jött, egészen elragadta a közönséget. A darab végén pedig perczekig tartott a tapsvihár, miközben szebbnél-szebb koszorukat és csokrokat nyújtottak fel a meghatottságtól könyező művésznőnek.

Mikor a darab után legördült a függöny, a nézőtérén ülő színészek és újságírók felsiettek a színpadra, ahol a Vigszínház személyzete már elhelyezkedett. Majd előlépett Dirői Mór, a Vigszínház igazgatója és meleg, lendületes szavakban üdvözölte Nikó Linát, aki azt válaszolta, hogy — nem tud válaszolni. Mert — ugymond — két sugója volt harminczéves színészpályája alatt. Az egyik, aki a szavakat angtá, a másik pedig a szíve, amely a játékát diktálta. Az első sugó most semmit sem mond, a másik pedig az örömtől úgy dobog, hogy azt ki sem tudja fejezni. A Vigszínház személyzete különben értékes ezüst evőkészlettel lepté meg a művésznőt, akinek ezenfelül Faludi Gábor csengő aranyakban nyújtotta át az igazgatóság elismerését.

A Nemzeti Színház babérkoszoruját Dezso József, a Népszínházét Csatai Zsófi adta át; a Magyar Színház igazgatója, Beöthy László, a főváros legfiatalabb színháza részéről üdvözölte Nikó Linát, akinek művészetét örökké ifju marad.

A szép ováció után folytatták az előadást. A „Niobe”-ban, ebben a pompás angol bohózatban Nikó Lina ismét remekelt.

A közönség a többi szereplőkkel, Hegedűssal, Haraszi Herminnel, Tapolcaival, Balassával, Varsányi Irénnel együtt többször a lámpák elé hívta. A fényesen sikerült jubileumot a Royal szállodában banket fejezte be.

FŐVÁROS.

(Rendkívüli és rendes.) A köztörvényhatóság ezen a héten rendkívüli közgyűlést is tart, és rendes is. A rendkívüli már a múlt szerdán megkezdődött és ha a programmon levő költségvetés és adójavaslat továbbra is úgy leköti az érdeklődést, mint eddig, tárgyalását egész héten sem fejezhetik be. Tizenöt szócsok maradt csak az általános vitára s eddig hárman-négyen beszéltek legfeljebb naponként. Az általános vita után pedig következik a részletes tárgyalás, amelynek során minden tétel egész sereg, többé-kevésbé barátságos megjegyzésre ad alkalmát. Szerdára azonban rendes közgyűlés van hirdetve. A különféle választmányokat egészítik ki ezen a közgyűlésen, továbbá előterjeszti a polgármester a vízművek szakértői megvizsgálásáról szóló jelentését, napirenden van a haszon-vállalatok nyilvántartása is, (mind a két téma csak úgy ünti majd az orátorokat) és akkor felel a polgármester a legutóbb tett tizen-négy interpellációra is. Szóval a közbeszurt rendes közgyűlés is, minden valószínűség szerint két-napos lesz.

(Az utolsó órában.) A közgyűlés holnap vagy holnapután dönt a szikvizadó kérdésében. A vendéglősök, a szatócsok és a pálinka-árusok most az utolsó órában még egy kísérletet tettek az új teher behozatala ellen és küldöttség útján tisztelegtek Halmos János polgármesternél és a törvényhatósági bizottság több tagjánál. Arra kérték őket még egyszer, hogy a közgyűlés napirendjén levő szódavíz-adó-javaslatot ne pártolják és hassanak oda, hogy ez új adótervet a törvényhatóság mellőzze. A vendéglősök küldöttségét Lippert-Alajos, a másikat pedig dr. Grauer Vilmos vezette. A szódavíz megadóztatása nemcsak a fogyasztó közönség legnagyobb rétegét, a szegényebb népostályt sújtaná, hanem az elárusítókat is, és emiatt védekeznek a vendéglősök, pálinkások és szatócsok egyformán az új adójavaslat ellen.

(Jelölés.) A negyvenötös központi választmány mai ülésén a központi választmányba Krausz Lajost és Winter Lajost jelölte. Az igazoló választmány és a közigazgatási bizottság névsorán nem változtatott, újból a régi tagokat jelölte Cséry Lajos kivételével, akinek helyébe a közigazgatási bizottságba dr. Szivák Imrét jelölte. Az ülésen Radocza János üdvözölte Kléh István elnököt a legutóbbi királyi kitüntetés alkalmából. A választások a jövő szerdai rendes közgyűlésen lesznek.

EGYESÜLETEK.

* A polgári iskolai tanárok gyűlése. Az Országos polgári iskolai egyesület december huszonkilencedikén a József-kört és német-utca sarkán levő polgári iskolában rendkívüli közgyűlést tart. Az alapszabályok módosítása, a gyűlések ügyrendje, az országos közoktatási tanács reformjavaslatának megvitatása, az állami polgári és felső-népiskolai tanárok fizetés ügyei lesznek a közgyűlés tárgyai.

* Mérnök- és Építész-egylet. A Magyar Mérnök- és Építész-egyletben múlt szombaton este, Siebreich Károly előadást tartott a lakásviszonyokról. Azután ifjabb Wein János ismertette a gellérthegy-i drótvast szerkezetét.

* Karácsonyi bazár. A női munkát értékesítő „Lujza-egyesület” a napokban karácsonyi bazárt nyit meg szegénysorsú művelt nők kézimunkáiból. Iparosok és kereskedők munkáit a kiállításra nem veszik föl és a kiállítók nevét és lakását titokban tartják.

* Turista-egyesület. A magyar turista-egyesület legközelebbi társas-estélyét december 6-án, kedden este 8 órákor tartja az Istrán-főherceg szálló I-ső emeleti külön termében. Az egyesület legközelebbi ünnepi tiz éves jubileumát is, mely alkalommal disztrakomát rendez.

KÖZGAZDASÁG.

A párisi világiállítás kongresszusai. A párisi világiállítás alkalmával, mely 1900-ban lesz, számos nemzetközi kongresszust tartanak, melyek valamennyien a francia kormány védnöksége alatt állanak. A kongresszusokra vonatkozó összes levelek a vezérbizottsághoz küldendők, melynek címe a következő:

M. Alfred Picard Commissaire général de l'Exposition internationale de 1900. Paris. 2. Avenue Rapp. A kongresszusok tizenkét csoportra vannak beosztva, amiut következők: I. csoport, Nevelés és oktatásügy. II. csoport, Művészet, ipar-művészet, szépirodalom, színművészet, történelem, régészet. III. csoport, Matematikai tudományok, matematika, mechanika, csillagászat, geodesia. IV. csoport, Fizikai és vegytani tudományok és ezeknek alkalmazása (fizika, vegytan, meteorologia, fizikai és vegyszertani iparágak). V. csoport, Természettudományok (földtan, ásványtan, növénytan, állattan, boncztan, élettan, embertan). VI. csoport, Orvosi és gyógyszerészeti tudományok. VII. csoport, Alkalmazott mechanika, mérnöki tudomány és tengerészeti technika, közlekedési eszközök. VIII. csoport, Mezőgazdasági tudományok (agronómia, mezőgazdaság, szőlészet, mezőgazdasági iparok, kertészet, erdészet, vadászat, halászat). IX. csoport, Nemzetgazdaság, törvényhozás, statisztika. X. csoport, Társadalmi tudományok (társadalmi gazdaság, egészségügy, jótékonyosság). XI. csoport, Gyarmatügy és földrajzi tudományok (földrajz, fizikai földrajz, tudományos és földrajzi kutatások). XII. csoport, Ipar- és kereskedelem (általánosságban.)

Az országos központi hitel-szövetkezet megalakulása.

Az 1898. XXIII-ik törvényzikk értelmében alkotott országos központi hitel-szövetkezet ma délelőtt 11 órákor tartotta alakuló közgyűlést az új városáza tanács-teremben a magyar közgazdasági élet összes tényezőinek élénk részvétele mellett.

Ott voltak: Lukács László pénzügyminiszter, dr. Darányi Ignác földmivelésügyi miniszter, báró Dániel Ernő kereskedelemügyi miniszter, Graenzenstein és Schmidt államtitkárok, Gáll József, Lévy Henrik és Lukács Antal főrendiházi tagok, Barta Ödön, Bedő Albert, Benke Gyula, Brázay Kálmán, Miklós Ödön, Perczel Béni, Sámuel Lázár, Szerb György, Vörös László országgyűlési képviselők, dr. Popovics Sándor, Máday Izidor miniszteri tanácsosok, Bernáth István, György Endre, Hajós József, Kornfeld Zsigmond, Baross Károly, Thék Endre, lovag Falk Zsigmond, Bacher Emil stb.

Lukács László pénzügyminiszter megnyitva az ülést és konstatálva a közgyűlés szabályszerű összehívását és azt, hogy részint személyesen, részint képviselő útján megjelent 162 alapító 2633 üzletrész képviselőjében, a jegyzőkönyv vezetésével dr. Susich Béla miniszteri fogalmazót bízta meg, a jegyzőkönyv hitelesítésére pedig báró Harkányi Jánost és Szerb Györgyöt kéri fel.

Előadja, hogy a törvény alapján folyó évi augusztus 2-án kibocsátotta az aláírási felhívást és illet a földmivelési és kereskedelemügyi miniszterek is közzétettek. December 3-ig összesen 378 aláíró 3034 alapítványi üzletrészt jegyzett, összesen 3,034.000 korona értékben. Ebből teljesen be van fizetve — a kincstár alapítványi üzletrészeivel együtt — 1044 darab, 1,044.000 korona össznévértékben, amelyből egy millió korona kincstári alapítványi üzletrész kamatozó kincstári utalványokban van elhelyezve. Az aláírási felhívásnak megfelelőleg 20 százalékos részletfizetés teljesített 1061 alapítványi üzletrész után 392,200 koronával.

A pesti hazai első takarékpénztár-egyesület kijelentette, hogy az alapítókéhez egyelőre 50 darab alapítványi üzletrész jegyzésére járul hozzá; mi-helyt azonban a hazai szövetkezetek központi hitelintézetének üzletrészeiben ezidőszent elhelyezve levő 400.000 forint tőkéje felszabadul, jegyzéseit 800.000 koronára egészíti ki. (Élénk éljenzés.)

A magyar földhitelintézet igazgatósága addig is, míg az országos központi hitelszövetkezet különálló irodát, számvevőséget és pénztárt állít fel, felajánlja ez irányban közreműködését, pusztán költségeinek megtérítése ellenében. (Élénk éljenzés.)

Mindezen előterjesztések örömdetes tudomással vétettrén, a földhitelintézetnek a közgyűlés közönetet szavaz.

Ezután az alapszabálytervezetet, mint az összes érdekelt kormányhatóságok és meghívott szakértők együttes munkájának eredményét, amennyiben lényegesebb észrevétel ellene fel nem merülne, en bloc elfogadásra ajánlja. (Elfogadjuk!)

Kiss Sándor, a komádi népbank képviselője, ellenzi a szövetkezetek korlátozását azon jogukban, hogy takarékbetéteket fogadhasanak el, váltókat visszeszámlolhasanak és harmadik személyektől kölcsönt, vehessenek fel.

Csontos Imre az üzletrészek névértékének ötszöröséig való felelősséget tulterhesnek tartja. (Felkiáltások: A törvényben van!)

Barta Ödön a 19. és 40. szakaszok intézkedéseiben ellenmondást lát és módosítást ajánl oly értelemben, hogy a rendes tag jogait mindenestre már a belépését követő első közgyűlésen gyakorolhassa.

Meskó Pál több szakaszhoz terjeszt elő aróbb módosításokat. Óhajta, hogy a szövetkezeti kongresszuson mindenki részt vehessen, aki a szövetkezeti ügy iránt érdeklődik.

Dr. Horváth János a formai módosítások eszközzésére az igazgatóságot véli felhatalmazandónak.

Bernáth István, tekintettel arra, hogy a szövetkezeti törvény életbelépte óta aggasztóan szaporodnak a szövetkezetek, határozottan óhajtaná kimondatni, hogy az országos központ csakis az olyan szövetkezeteket köteles felvenni, amelyek a kiszáradtnak és a kézműiparosoknak anyagi és erkölcsi érdekeit tényleg előmozdítják.

Tarnay Gyula megállapítandónak véli, hogy az állam legfeljebb ötszáz szavazatot gyakorolhasson.

Dr. Szentpály István az alapszabályok részletes tárgyalását óhajtaná. (Ellenmondások.) Többrendbeli módosítást terjeszt elő, amelyeknek mindenestre figyelembevételét kéri.

Hajós József a módosításokkal szemben az eredeti szöveget veszi védelmébe.

György Endre a szövetkezeti kongresszus hatáskörére nézve szabatosan meg kíváná állapítani, hogy csupán oly javaslatok és előterjesztések kerülhessenek a rendes közgyűlés elé, amelyek annak ügykörével összefüggésben állanak; az alapító tagok részvételét a kongresszuson korlátoztatni óhajtaná a rendes tagok élénkebb részvétele érdekében.

A közgyűlés többsége az alapszabályoknak a felmerült módosítványok figyelembe vételével való esetleges módosítására az igazgatóságot hatalmazza fel.

Az elnöklő pénzügyminiszter jelenti, hogy az igazgatóság elnökévé ő felsége gróf Széchenyi Sándor v. b. t. tanácsost és Tolna vármegye főispánját nevezte ki (Éljenzés), alelnökké pedig a földmivelésügyi miniszter részéről Hajós József (Éljenzés), a kereskedelemügyi miniszter részéről pedig Béla-vary-Burchard Konrad főrendiházi tag (Éljenzés) nevezettek ki.

Gróf Széchenyi Sándor alelnökségei nevében is köszönetet mond a jóindulat azon megnyilvánulásáért, amelylyel kinevezetésüket a közgyűlés fogadta. Meg van győződve, hogy az országos központi hitelszövetkezet, ha helyes uton indul és a közönség igazi érdekeit felkarolni lesz képes, üdvös és hízagpótló intézmény lesz. Őt semmi más törekvés nem vezérli, mint az, hogy az intézetet és ezzel a hazát becsületesen és hiven szolgálja. Ily értelemben kéri minden érdekelt tényezőnek a támogatását. (Éljenzés.)

Jelenti továbbá a pénzügyminiszter, hogy kormánybiztossá dr. Popovics Sándor miniszteri tanácsost nevezte ki. (Élénk éljenzés.) A felügyelő bizottságba Szobovich Lajos miniszteri osztálytanácsost nevezte ki, az igazgatóságba pedig gróf Bánffy Györgyöt és Seidl Ambrus miniszteri tanácsost.

Ezután a közgyűlés a maga részéről Grötschl Imre indítványára közfelkiáltással megválasztja az igazgatóságba Eisele Józsefet, György Endrét, Hevesi Ödönt és Kornfeld Zsigmondot, a felügyelő bizottságba pedig Bernáth Istvánt, dr. Horváth Jánost, gróf Koglevich Gábort, Ottlyk Iván miniszteri osztálytanácsost és Thék Endrét.

Ezzel a közgyűlés az elnöklő Lukács László pénzügyminiszter életése közt véget ért.

SZERELEM NÉLKÜL

Francia regény.

(18)

Ira: PIERRE DAX.

Nem nevezett meg személyt, de tekintete találkozott Steibelével, aki felállt és indulatosan szolt:

— A névjegyet, uram, ha nem gyáva!
— Megörültél? kiáltott fel Lamoureyre.
— Itt a czimem, uram — folytatta Steibel, az asztalra vetve névjegyet, melyet Lamoureyre darabokra tépett.
— Hogy hívják? — kérde Steibel megfordulva.

— Csütörtök estére! — kiáltották d'Aubertal és Bristol — csütörtök estére, Lamoureyre!

— Megverekszünk, — jelentette ki Steibel — az ő vérével vagy az enyémmel fogom tisztára mosni ezt a sérelmet, melyet egy tisztességes asszony nevére ejtett!

— Bolond vagy, örült vagy. Meg fogod tenni nekem azt a szívesseget hogy békén maradsz és nem teszed ki Lamoureyrené asszonyt egész Páris pletykáinak. D'Aubertal csak mákázik s nem tudja, hogy te nem értesz a tréfához. Balga! Rajtam volna a sor, számon kérni, hogy minő joga az, hogy magad olyan dologba, mely tisztán engem illet meg.

— Megverekszem és meg akarok veredni. Két lépést hátrálva újból átadta névjegyet d'Aubertalnak, mondván:

— Remélem, hogy most ideadja a névjegyet, gyáva sértegető!

Már most lehetetlen volt hátrálni. Steibel megkapta, amit kívánt.

Félig komolyan, félig tréfálva vonta félre barátját Lamoureyre.

— Barátom, ha kedved tartja, hogy ki próbáld ügyességedet a czélzásban, hát eredd el a fontainebleaui erdőbe és ejtsd meg az első vaddisznót, ami utadba akad, de Istenemre mondom, a feleségem nyugalmaért hagyd abba ezt a bolondos ügyet.

— Talán a feleségem nyugalmaért még el lady Mirkson ebédjére? Te merész játékot játszol, Lamoureyre. A magány nagyon veszélyessé válhatik még a legridegebb lélekre nézve is. Te elhanyagolod a feleségedet.

Lamoureyre elért Steibel szavainak igazságát, azonban önszeretete erősebb, sem hogy barátja szavai hatottak volna rá.

— Azt hiszed talán, hogy kedvem van örökké sóhajtozni? Feleségem nekem minden szabadságot enged . . . . Aztán ne gondold, hogy csak úgy hagyom magam . . .

— Lamoureyre, a lejtő meredek; az ember könnyebben siklik le rajta, semmint gondolná!

— Légy nyugodt . . . légy nyugodt . . . nem felejttem lady Mirksonnal a hecsületemet.

Minthogy Steibel nem fogadta el Lamoureyre meghívását, hogy ebédeljen náluk, a barátok kissé hidegen bucsuztak el egymástól. Mindegyik a maga útjára ment.

Egyedül maradván, Steibel egészen átengedte magát a gondolatainak. Szabályos arcvonásai kemény kifejezést öltöttek és szeméből elhatározása volt olvasható, mely mindjobban érlelődött meg benne: meg fog veredni. Miért habozna? Mitől félne? Életét feltené? Hát az élők sorába tartozik-e? Nem fenéki üritette-e már azt a keserű poharat,

mely elidegenítette őt az élettől? Nem elégette már meg azt a kétségbeejtő téleneséget, mely iljusága óta tart? Nem kell-e örünie ennek a véletlennek, mely talán véget vet minden bajának?

Eszébe jutott Lucienne. Gyengeség fogta el. Aztigérte neki, hogy oltalmazója lesz s ha párbajban meghal, Lucienne egyedül marad! Elsápadt s hideg verejték borította homlokát. Almodozva ment tovább s hazaérve, így szolt magában:

— Csak egy szavam van s azt megtartom. Jöjjön, aminek jönnie kell . . .

Másnap délelőtt Steibel segédei jelentek de' Aubertalnál a rue de Provence-ban.

A párbaj a jövő kedden a Maison-Lafitteben pisztolylyal fog megtörténni. A két napon, mely a párbajt megelőzte, Steibel nem ment át a Szajna tulsó partjára. Nem akart a boulevard St-Germainere menni attól való félelmében, hogy Lucienneel találkozhatik. Látván elfoglaltságát, Lucienne kérdéseket intézhetne hozzá, mikre ő felelni találna. Ezt akarta ki-kerülni.

A megállapított napon korán kelt, megirt egy levelet, mely utolsó kívánságait tartalmazta s melyet Lamoureyrenek címzett. A levelet mellényzsebébe tette, végigfutott tekintetével néhány tárgyon, mely kedves volt neki és aztán a Saint-Lazare pályaudvarra ment, hol vasutra kellett szállnia. Sokan utaztak ezen a reggelen, de Steibel ügyet sem vetett az utasokra. Megnézte az óráját s jegyet váltván, beszállt egy másodosztályú szakszba, melyet épen nyitva talált.

(Folytatás következik.)

Felelős szerkesztő: Kálnoki Izidor.

SZÍNHÁZAK.

Budapest, 1898. hétfő, december 5-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Évi bérelt 211. Havi bérelt 5.
A dolovai nábob lánya.

Színű 5 felvonásban. Ira Herceg Ferencz.

Személyek:

Jób Sándor	Bakó
Vilma, leánya	Török L.
Ör. Domokosné	Szacsayné
Szentimay	Gyenes
Janka	Csillag T.
Tarján	Császár
Loránt	Dezso
Bilitky-Maróth	Zaláhi
Merdin	Bencsényi
Székabonyai	Mészáros
Merdin ügyvédje	Faludi
Jób ügyvédje	Abonyi
Jób házi orvosa	Lakóbar
Jób mass	Narcsiz
Miska	Kőrösmeszei
Napos káplár	Paulay

Készlete 7 órákor.

MAGY. KIR. OPERAHÁZ

Zárva.

NÉPSZÍNHÁZ.

Bibliás asszony.

Operette 3 felvonásban, 4 képekben. Szövegét írta Antony Mars és Maurice Hennequin. Fordította Heltai Jenő. Zenéjét szerkesztette Victor Rogez.

Személyek:

III. Ernő	Németh
Chateletszent	Szirmai
Banagyoczy herceg	Solymosi
Panthéon	Lakócsy
Trénitz gróf	Kovács
Celestin, kammerer	Tollagi
Öreg baró	Ujvári
Jolivet	Várnai
Földpáncs	Horráth M.
A polgármester	Horráth V.
Chateletszent Káth	Kéry Klára
Theo, tunczomá	Z. Bardi
Marcchalé	M. Csáti
Sarah Pechon	Gácsi M.
Török	Vidossy
Paméla	Harmath I.
Camille	Miklós K.

Készlete 7 órákor.

VÁRSZÍNHÁZ.

Zárva.

VIGSZÍNHÁZ.

303. szán. 698. szán.

A tekenősbéka.

Bobozat 3 felvonásban. Ira Leon Gandillot. Fordította Féli J. Bela.

Személyek:

Champaier	Góh
Léon, felesége	Lánczós L.
Lamarquandé,	Nikó L.
Brigand	Góh
Jumard, ügyvéd	Hegedűs
Adolphe	Tapolczai
Giboulenc	Rácsoskői
Giboulenc	Hunyady
Joliette, leányka	Vassanyi I.
Angelo	Pécsi P.

Készlete 7 és fél órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Harmadik:

B. A. L. E. K.

(Cabinet Piperlin.)

Operette 3 felvonásban. Irák H. Raymond és P. Barzai. Zenéjét szerkesztette Harv. Ferd. Bókai. Vízió és Miska Kék.

Személyek:

Pepulin	Dovos
Murtagrad	Székely
Burdinal, kassza	Ráthonyi
Vethor	Hácsi
Henneguer	Házmegyeri
Leó, színházvezető	Oky Z.
Columbo	Ledócsy
Zenaida	Tiéd
Celine	Bécsi Irén
Anita	Szendy E.
Egy ur	Erőss Béla
Cecilia	Varga
Léla	Héber

Készlete 7 órákor.

KISFALUDY SZÍNHÁZ.

Diplomás kisasszonyok.

Készlete hétfő 8 felvonásban. Ira Kővári Albert.

Készlete 7 órákor.

Belégzési kurák

orr-, gége-, torok- és mellbetegeknek, gleichenbergi minta szerint berendezett

belégzési intézet József-körut 10.

Dr. Ziffer gleichenbergi fűdőorvos szakkerü vezetése mellett. Hétfőtől 10-12 és 3-4-ig. A belégtel beletek a kurát a nap bármely szakában használhatják.

TÉLI KIÁLLÍTÁS

az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat városi fellegi Műcsarnokában

1898. december 1-től 1899. január 15-ig.

Nyitva reggel 9-től délután 4-ig.

Céltűző este 6-11-ig villanyvilágítás mellett sáláhangverseny

Buffet.

Belépti díj egy korona.

Vasárnap déli 12 órától délután 4 óráig ingyen.

Képes tárgymutató ára 30 kr.

Amateur fényképezés

részere, egy külön felvételi műtermet és laboratóriumot gépekkel és összes szükséglettel ellátva berendeztem, ahol felvételeket zavartalanul ki is dolgozhatják, vagy olcsó árak mellett kidolgozás végett átveszem.

Felvételek este magnézium világításnál is történhetnek.

KURZVEIL FRIGYES

fényképész

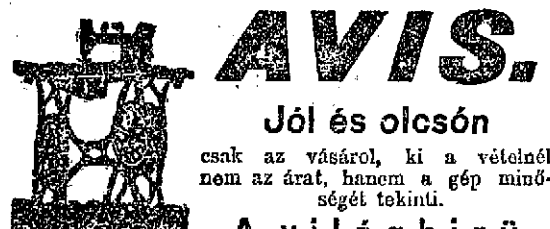
IV. ker., Dorottya-utca II. sz.

Az uri közönségnek

legjobban ajánlom

ruhabérelti rendszeremet.

Deutsch F. Károly, Andrássy-út 1.

AVIS.
Jól és olcsón
csak az vásárol, ki a vételnél nem az árat, hanem a gép minőségét tekinti.

A világhírű Wheeler-Wilson- és Singer-gépet

csinos kiállításával és díszes hutoráival ajánlom. Azonkívül nagy raktár olcsó családi Singer-varrógépekben, 27 forinttól 120 forintig, teljesen zajtalan járással. — Kaphatók:

Herbster Károlynál

Budapest, Károly-körut 9. szám.

Bel- és külföldi híres gyártmányu zongorák, planinók és harmóniumok legdusabb választékban a Zenepalotában

STERBERG ARMIN és TESTVÉRE

cs. és kir. udvari szállítók.

Zongora-termék

Kossuth Lajos-utca 22. szám a.

(Károly-körut sarkán). Zenepalota.

Nagy kölcsönző intézet

Zongorahangolási és karbantartási évi bérletek a fővárosban. Egyszeri hangolás 2 frt. Javítások pontosan teljesíttetnek.

Színházi műsorok a 8. oldalon.

Színházi műsorok.

	Színház	É. M. Színház	Városi	Közönség	Magyar Színház	Vár Színház
Kedd	Folt, amely tisztít	Nanon Décsi keréngő	A tekenősbéka	Az édes	B. A. L. E. K.	—
Szerda	Fekete vér	—	A tekenősbéka	Bibliás asszony	A gésák	—
Csütörtök d. u.	—	—	A végrehajló	Gymasi vadvírig	Arany lakodalom	—
Este	Himfy dalai	Botánépek	A tekenősbéka	Lili	B. A. L. F. K.	Az áldozat
Péntek	John Gabriel Borkman	—	A tekenősbéka	Bibliás asszony	Garasos kisasszony	A bolygó hollandi
Szombat	John Gabriel Borkman	A zsidónő	A tekenősbéka	Az unatkozó király	B. A. L. E. K.	Jeffe lánya Bünhódás
Vasárnap d. u.	Rafael	—	—	Az édes	A mama szemé Báránycák	—
Este	John Gabriel Borkman	A király mondta	—	Az unatkozó király	B. A. L. E. K.	—

Ékszeresek.

Egy valódi fekete acél rem. óra 4 frt 50 kr.
 Egy ujezúst duplafedelű rem. óra 5 " 35 "
 Egy valódi tulaczüst anker rem. óra 9 " 50 "
 14 kar. arany kárka v. köves gyűrű 2 " 80 "
 és feljebb

BLATT HENRIK

óra- és ékszer gyári-raktárában
 Budapest, VIII. ker., József-körút 59.

Vidéki megrendelések csak utánvét mellett pontosan teljesítettek. Minden tárgy valódiságáért jótállást vállalok.

A Kőbányai Király-Sörfőző

dr. Korányi és dr. Kéty egyetemi tanár urak által gyógyzóelokra ajánlott

„Góliát-Malátasöre

idegbajokban, vérszegénységben, emésztési zavaroknál, gyengeségben stb. kiváló sikerrel használják.

Legkellemesebb üdítő-ital.

Megrendelhető a gyári irodában Kőbányán, vagy a városi irodánkban VII., Kertész-utca 40.

Káv-magazin Budapest.

KÁVÉ ÉS TEA

elvámlva és bérmentve teljesen költségmentesen házhoz szállítva, Budapestről vagy Fiuméből.

- 4 1/2 kiló Kuba kávé . . . 6 frt. 50 kr.
- 4 1/2 kiló Mocca kávé . . . 6 frt. 50 kr.
- 4 1/2 kiló Java kávé . . . 6 frt. 50 kr.
- 4 1/2 kiló Gyöngy kávé . . . 6 frt. 80 kr.
- 4 1/2 kiló Portorico kávé . . . 5 frt. 80 kr.
- 1/4 kiló Császár kev. tea 1 frt. 55 kr.
- 1/4 kiló Törmeléktea . . . — frt. 95 kr.

egy-egy fajtát külön vagy vegyesen is küld

Belák István

Budapest, VII., Rottenbiller-u 4.

Telefon 61-76.

Átmeneti-raktár FIUME.

Milíó embernek

a Schneider-féle Páfrány-tokocsák (Galandos elhajtó) adták vissza teljes egészességüket

Pántlika-giliszta

fejestől a páfrány-tokocsák által faldalom nélkül, a leg-rövidebb idő (8 perc) alatt teljesen elhajtatták. E kitűnő gyógyszer nemcsak a galandosokban hanem gyomorbajban szenvedőket is hatatosan meggyógyítja.

A páfrány-tokocsák nem ártnak ha a fereg nincs is jelen. Törvényesen védve. Rendelésnél az életkor megjelölendő. Számtalan elismerés és hála nyilatkozat. Egy eredeti doboz használati utasítással a bel- és külföldi részre postai utánvéttel 4.00 frt a pénz előlege beküldésével 3.50 frt. Egyszeri valódi kapható

Schneider József gyógyszerésznel
 Resicza, Fő-utca 11. (Ótímagyarország.)

ÉN Csillag Anna,

akinek 185 cm. hosszú óriási Loreley-haja saját találmányu kenőcsöm 14 havihasználattól nőtt meg. Ezt a kenőcsöt a legelőkelőbb orvosok mint egyetlen szert ajánlják hajkitűlés ellen, a hajnövekedés elősegítésére és a la bőr erősítésére, uraknál elősegíti a szép erős szakállnövekedést és már rövid használata után egy a haj, valamint a szakáll természetes fényt és tömörséget kap és meg óvja ezeket a korai-öszű léstől a legmagasabb korig

Tégye 1 frt, 2 frt, 3 frt és 5 frt.

Postai széljellel naponta a pénz előzetes megküldése, vagy postautánvétellel a világ minden tájára a gyárból

Csillag Anna
 Wien, I., Seilergasse 7.

Hirdetések

felvételnek lapunk kiadó hivatalában.

VIII., József-körút 65. szám

Legelőcsőbb és legelőszerebb karácsonyi ajándék

egy

Ujságírók-Sorsjegye

melytel

1 korona

árért

100.000 koronás

és öt 20.000 stb. koronás nyereményt lehet nyerni.

Az összes nyereményeket a kezelőcég 20% levonással hívántra készpénzben visszaváltja. Minden sorsjegy utánfizetés nélkül mind a 6 húzáson játszik. * * * * *

Magas visszavonhatatlanul már jövő hó 4-én.

Sorsjegyeket ajánl:

A Budapesti Ujságírók Egyesületének sorsjáték kezelősege.

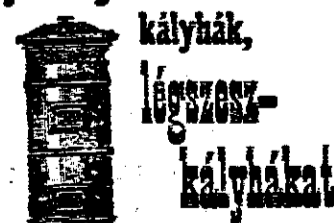
Budapest, IV. ker., Kossuth Lajos-utca 1. sz.

May, Elfer és Adler Mayer és Linzer

bank- és váltóüzlet Budapest V., József-lőr 6. szám

A n. k. sz. csatlósorsjáték felkutatására Budapest, IV., Karaszhorog-utca 18. szám.

Meidinger-és Chamotte-

kályhák, légszusz-kályhák

ajánl legelőcsőbb árak mellett

Pollak Ferencz Budapest, Teréz-körút 3. Telefon 13-26. sz.

Légszusz-és villamos

Bronze-Lusterok

legszebb kivitelben, dúsan felszerelt raktár, legelőcsőbb árak.

